

FYLGJARAR

SJÚKLINGAR EIGA AT HAVA EINS TREYTI AT FÁA FYLGJARA VIÐ

Munnligar kunningar og avgerðir gera, at sjúklingar illa fáa kært avgerðir um ikki at fáa fylgjara við til viðgerð uttanlands

Árni Gregersen

Løgtingsins Umboðsmaður ger vart við, at spurnarteknin kann setast við mátan, sjúkrahúsini viðgera og kunna um, um sjúklingar fáa fylgjara við sær, tá ið tey verða send uttanlands til viðgerðar.

»Eg meti [...], at sambært góðum fyrisitingarsiði átti Landssjúkrahúsið at givið umsøkjara skrivliga grundaða avgerð í teimum førum, har umsókn um fylgjara til sjúkraviðgerð ikki verður gingin á møti.«

Soleiðis segði Løgtingsins Umboðsmaður í einum konkretum máli, sum kært var um. Umboðsmaðurin skrivar, at hetta ikki er nøktandi máti at geva boð uppá og heldur, at sjúklingarnir eiga at fáa skrivligar grundgevingar fyri, hví summi fáa fylgjara við og onnur ikki.

Í 2013 vóru heilir 1400 sjúklingar sendir uttanaldns til viðgerðar. Av hesum 1400 ferðunum vóru tað summir sjúklingar, sum vóru sendir uttanlands fleiri ferðir.

Heilsumálaráðið metir, at annarhvor av hesum sjúklingunum fingur játtað fylgjara á ferðini.

Um ein sjúklingur vegna lívshóttandi sjúku ella vegna líkamligt, sálarligt ella sosialt ófullfæri ikki kann ferðast ella uppihalda sær uttanlands einsamallur, kann sjúkrahúsið rinda ferðina og ein part av útreiðslunum fyri uppihald hjá fylgjaranum.

Tað eru fyrisitingarnar á teimum trimum sjúkrahúsunum, sum í hvørjum einstøkum føri gbera av, um sjúkling-

Sonja í Ólavstovu er Løgtingsins Umboðsmaður

arnir eru førir fyri at ferðast einsamallir og uppihalda sær einsamallir uttanlands.

Bert munnligt

Tað sum Umboðsmaðurin finst at, er at sjúklingarnir bert fáa munnliga at vita, hvørja avgerð, sjúkrahúsið hava tikið í hesum málum. Sjúklingurin kann tó krevja at fáa skrivligt svar við grundgevingum.

Umboðsmaðurin heldur ikki, at hetta er nóg gott og hon heldur heldur ikki, at svarið frá heilsumálaráðnum um at tað tekur ov nogva tíð og orku at geva skrivligt svar, er nóg gott.

Fleiri lógarásett krøv eru til avgerðir, sum myndugleikar taka.

Tað er tó ikki eitt lógar-krav, at ein avgerð skal vera skrivlig.

Ein avgerð kann fráboð-

ast munnliga, og hon er bindandi á sama hátt sum ein skrivlig.

Tað er heldur ikki eitt krav, at grundgivið skal vera fyri eini munnligari avgerð.

Umboðsmaðurin hevur tó ta fatan, at ein sjúklingur, sum fær noktandi svar um at hava ein fylgjara við sær til viðgerð uttanlands, eigur at fáa avgerðina fráboðaða skrivliga saman við eini grundgeving.

At fáa svar um ikki at fáa fylgjara við, er ein byrða hjá sjúklinginum. Sjúklingurin er í einari viðkvømmari støðu.

Tá ið sjúkrahúsið geva noktandi svar, so eiga tey sambært góðum fyrisitingarsiði at geva sjúklinginum eina skrivliga grundaða avgerð.

Fyristingarligt stríð

Málið um fylgjara er eitt av teimum, har heilsuverkið velir at taka størri atlit til starvsfólkini enn til sjúklingarnar.

Heilsumálaráðið heldur, at skrivligar avgerðir eru ov orkukrevjandi hjá teimum trimum sjúkrahúsunum. Heilsuverkið metir, at noktandi avgerðirnar í 2013 vóru á leið 1000 í tali.

Viðurkent er, at ein avgerð kann fráboðast munnliga, um tað ikki er ráðiligt at bíða við avgerðini, ella um tørvur er á, at skjótt verður borið at.

Sambært góðum fyrisitingarsiði eiga munnligu avgerðirnar at verða fylgdar upp við eini skrivligari avgerð.

Tyngjandi avgerðir eiga at vera skrivligar.

At sjúkrahúsið ikki geva

skrivligt svar, tí tað er ov orkukrevjandi, heldur Umboðsmaðurin ikki vera nóg gott.

Innlitslógin sigur greitt, at hóast avgerðir verða fráboðaðar munnliga, so hevur myndugleikin skyldu at skriva upp allar upplýsingar,

sum hava týðning fyri avgerðina í einum máli.

Her er talan um notat-skylduna, sum almennir myndugleikar hava sambært lógini.

– Hetta, at sjúkrahúsið í hvørjum einstøkum máli hava skyldu til at skriva upp

orsøkina til, at tey sýta eini umbøn um fylgjara, máar undan grundgevingini um, at fyrisitingarnar ikki orka at fráboðaða avgerðirnar skrivliga. Aftrat hesum er tað í dag fyri flestu fyrisitingar lætt at geva skrivlig boð, sigur Umboðsmaðurin.

Mong verða send á Ríkissjúkrahúsið. Í 2013 vóru heili 1400 fólk send til viðgerðar her